Nro 79

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 3 PAZDZIERNIKA 1797 R WE WTOREK.

Z Berlina 26 Września.

N. Pan w naylepszym zdrowiu przyiechał tu z *Potsdamu* a Krolowa Jeymość z *Freienwalde*. — Wczoray iako w dniu urodzin Monarchy, Krolowa Jeymość dawała dla niego wielki obiad w *Montbijou* na ktorym cała familia Krolewska i wielka część wysokiey szlachty znaydowała się, potym był koncert, bal wielki i wieczerza.

Z Londynu 12 Września.

W Irlandyi aresztowanie skonfederowanych obywateli trwa ieszcze ciągle. W *Dublinie* odkryto niedawno towarzystwo ich z 17 osob złożone i wzięto do więzienia.—Jeszcze przed odebraniem wiadomości o zaszłych zdarzeniach w *Paryżu* rząd nasz odmowił paszportow emigrantom Xiężom Francuzkim, chcącym powrocić do swego kraiu, przez troskliwość o ich bezpieczeństwo. Wewnętrzny stan Francyi i położenie interessow w *Paryżu* były dotychczas oddzielną częścią korrespondencyi Lorda *Malmesbury*.

Zatrzymane na *Tamizie* Genueńskie okręty żądały uwolnienia swego, lecz rząd im odpowiedział; że na to zezwolić nie może dopoki okoliczności ich Rzplitey w tym zamięszaniu co teraz będą. — P. *Swinburne* agent nasz w *Paryżu* do zamiany niewolnikow wraz z P. *Boyd* na ostatnim pakiebocie z *Calais* do *Dover* przypłynęli. Na początku tego wieku wypotrzebowaną rocznie herbate w Anglii 50,000 funtow szacowano, teraz zaś iey za 20 milionow funtow (800 milionow zł: Pol:) wychodzi. — Exekutorowie testamentu P. *Burke*, zaczęli iuż wydawać rękopisma iego. Wydrukowano nayprzod trzy pisma w r. 1791 92 i 93 zawieraiące w sobie wiele ciekawych rzeczy względem stanu Anglii i Francyi. Wkrotce oczekuiemy zbioru listow bardzo interessuiących między P. *Burke* i naypierwszemi ministrami stanu.

Na ulicy *Cannoc* zwaney, odkryto dom w ktorym była fabryka fałszywych Hiszpańskich talarow, właściciel iey był w związku z robiącemi także fałszywe pieniądze w *Birmingham*. Połowa przynaymniey w cyrkulacyi będących talarow Hiszpańskich z tych fabryk pochodzi. — Nieiaki P. *Martson* oświadczył chęć zakładu o 2000 gwineow (4000 dukatow) że w wielkim wodnym kole mostu Londyńskiego przez 5. minut mimo obracania się iego stać będzie. — W *Leicester* ieden Anglik maiący bydź powieszony poiechał pocztą pod szubienicę, wprzody zaś wszędzie doniesienia w mieście poprzybiiać kazał z uwiadomieniem takowym: „Pewna osoba szuka miłego towarzysza w dość daleką podroż dla odprawienia iey wspolnie.„

Prezydent skonfederowanych Amerykańskich stanow wydał urządzenie względem kursu zagranicznych pieniędzy. — Kongres tamteyszy ma bydź do Listopada odłożony. — Na zasłonę handlu buduią w portach tego kraiu 20 woiennych okrętow od 30 do 50 armat.

Z Londynu 15 Września.

Słychać, że Ob. *Letourneur* doniosł urzędownie Lordowi *Malmesbury*, o osta-

ftnich zdarzeniach w *Paryżu* w bardzo przyiacielſkim sposobie, z oświadczeniem życzenia, ażeby trudności zachodzące dotychczas w negocyacyi, usunięte być mogły. Lord *Malmesbury* odebrał też od naszego rządu zlecenie i inftrukcyą kontynuowania a ieżeli być może ukończenia negocyacyi. Te inftrukcye po długiey konferencyi między P. *Pitt* i Lordem *Grenville* we wtorek wysłane były, lecz nieszczęściem wczoray wieczorem odebraliśmy doniesienie, że obydway kurierowie wysłani z niemi w otwartym bacie, od wzburzonego morza przewroceni nie daleko *Calais* zoftali, i część depeszow zatonęła wraz z iednym kuryerem: co było powodem do wyprawienia dziś dwoch innych.

Ciekawi bardzo ieſteśmy, iaką odmiànę sprawi w negocyacyi odwołanie dawnych, a wysłanie nowych pełnomocnikow z ftrony Rzpltey Francuzkiey, o czym dopiero dziś z liftow Paryzkich pod d. 12 dowiedzieliśmy się. W iednym z nich czytamy „ Ob. *Treilhard* potrafi wymacać Lorda *Malmesbury*, ktory będzie musiał w decyduiącym sposobie wytłumaczyć się, gdyż Ob. *Treilhard* nie ieſt człowiekiem wdaiącym się w długie dyplomatyczne wybiegi, chyba żeby miał rozkaz do tego. Donoszą także z *Paryża*, że Dyrektoryat przesłać miał inftrukcyą Gener: *Buonaparte* rozpoczęcia czynności nieprzyiacielſkich, ieżeli się Auftrya na podany sobie proiekt do pokoiu nie zgodzi. —

Gdy *Barthelemi* z *Paryża* był wyprowadzany, oczy zalały mu się łzami, lubo przez długi czas, ftałym się okazywał. Stosownie do zdania wielu osob, *Carnot* i *Barthelemi* nie iednakiego byli sposobu myślenia; Pierwszy miał oddzielny proiekt, ktory chciał przyprowadzić do skutku, drugi zaś nie chciał tylko zezwolić na śrzodki większości Dyrektoryatu. — Lord *Grenville Gower* ieszcze do *Lille* nie poiechał. — Żądano tam z ftrony Francuzkiey ażeby Anglia w niczym Pretendenta korony Francuzkiey nie uznawała. — Papiery nasze po odebraniu doniesienia, że Ob. *Letourneur* z *Lille* odwołany zoftał, znacznie spadły.

Wczoray przybył do *Londynu* G. *Abercrombie* z Indiow Zachodnich na fregacie *Arethusa*, rozumiemy, że będzie zawiadywał wszyftkiemi woyſkami w Irlandyi. Pomieniona fregata zabrała w w swoiey żegludze korwete Francuzką o 12. działach i okręt Hollenderſki 30,000. funtow (1,200,000. zł: Polſkich) szacowany. Zaraźliwa febra będąca przez tak długi czas grobem dla Anglikow na wyspie S. *Domingo* teraz nieco zwolniała, a czynności woienne wcale uftały — Krol nasz maiący z *Weimouth* w poniedziałek powrocić i (na dzień ten wszyscy także miniftrowie ftanu dla licznych i ważnych interessow kraiowych maią się tu ziechać), 14. dni w *Kew* ma się tu zabawić. 6. liniowych okrętow i 2. ftatki bombardyerſkie maią rozkaz przyłączyć się do flotty Lorda S. *Vincent* — ten podał proiekt Admiralicyi, ażeby mężnemu Kapitanowi *Bowen*, ktory przy S. *Crux* na *Teneryffie* poległ, monument był wyftawiony w wielkim Kościele S. *Pawła*, gdzie dotychczas tylko posągi znanych *Johnson* i *Howard* znayduią się. — Drogość chleba coraz się bardziey powiększa przez co ubodzy robotnicy, maiący zwłaszcza liczne familie wiele cierpią, tak dalece, że nieukontentowanie swe zaczynaią iuż okazywać. Stosownie do tuteyszych gazet nowy Dyrektor Francuzki Ob: *Merlin* ieft synem rolnika. Był dawniey Adwokatem Parlamentu w *Douai*, a potym miał tytuł sekretarza Krolewſkiego, posiada wiele wia-

domości i męstwa. Fregata nasza *Doris* zabrała przy brzegach Irlandyi Francuzkiego Kapra o 20. armatach. — Przed zgromadzeniem Parlamentu Krol ma mianować 5. Parow czyli Magnatow. —

Od początku teraźnieyszey woyny zabraliśmy Francuzom 376. okrętow, a oni nam 2266. — Niektore wiadomości z Hiszpanii zawieraią, że Xiąże pokoiu ma się żenić z corką Infanta *Ludwika* brata Krolewskiego. — W *Torbay* burza morska bardzo wiele uszkodziła kupieckich i woiennych okrętow, ostatnie poutracały kotwice &c:

Hrabia *Artezyi* żyię teraz w naywiększym incognito w *Edimburgu*. — Mylono się w *Paryżu* rozumieiąc, że znany *Bouillé* przyaresztowany tam został, gdyż ten się w Anglii znayduie, może być iednak, że los nieszczęśliwy spotkał iego syna, ktory ztąd w podroż, lecz niewiadomo gdzie udał się. — Flotta Lorda *Bridport* w czasie gwałtowney burzy w *Torbay* znaydowała się. Admirał przesłał iuż opis szkody, ktorą poniosła. — P. *Duckworth* z 7 woiennemi okrętami przy *Brest* krąży. — Jak tylko część flotty naszey do *Lizbony* przeznaczoney pod żagle wyszła, zaraz tak gwałtowny i przeciwny wiatr powstał, że wiele okrętow powrocić musiało. — 6. Regimentow odebrało rozkaz bydź w pogotowiu do marszu, rozumiemiemy, że do S. *Domingo* popłyną.

Z Paryża 15 Września.

Następcą po odwołanym Hiszpańskim Pośle Margr *del Campo* dwor *Madrycki* mianował Hrabiego *Montarco*. — Obyw: *Daunou* obrany generalnym sekretarzem Departamentu interessow zagranicznych urzędu tego nie przyiął, słychać, że go obeymie reprezentant *Roux*. — W południowych departamentach wiele kommendantow i Generałow Dyrektoryat odmienił. — Stosownie do wydrukowaney tu listy ciało prawodawcze utraciło 149. członkow przez skassowany wybor reprezentantow w 49 departamentach, dodawszy do tego 40 deputowanych na deportacyą skazanych uczyni ogoł 189 osob, z ktorych 135 do Rady 500. a 54 do Rady starszych należało. — *Gilbert Desmolieres* w *Neville* wiosce o mile od *Paryża* leżącey przyaresztowany został. — Słychać, że iedna część reprezentantow maiących być deportowanemi, do *Cayenne* przewieziona będzie, a druga do *Madagascar*.

Nie obiecuiemy sobie ieszcze prędkiego ukończenia negocyacyi tak w *Lille* iako i *Udine* rospoczętych. Zapewniaią że Dyrektoryat wykonawczy rospocznie raczey nową kampanią, niżeli by miał ustąpić *Mantui*.

Przez długi czas przed d. 4. Września *Sieyes* i wielu innych reprezentantow nie uczęszczało na sessye ciała prawodawczego, lecz spokoynie bawili się na prowincyi. Na 3. dni przed ostatniemi zdarzeniami, przyiechał do *Paryża Sieyes* dla dzielenia niebezpieczeństwa z swemi kollegami i od tego czasu zawsze bywa na posiedzeniach Rady 500.

Doktor Szwedzki *Philipson* dostał zlecenie od ministra Policyi do wyiechania z tąd w 24. godzinach. — Dyrektor Mennicy *Roitier de Montolon* ma areszt domowy z powodu podeyrzenia, że dostarczał pieniędzy spiskowym. — Xiężna *d'Orleans*, Xiężna *de Bourbon* i X. *Conti* przed 2. dniami do Hiszpanii zostali deportowani. Pierwsza otrzymała dla siebie i swoich dzieci 100,000 liwrow, ostatnie zaś dwie osoby każda po 50,000. — Deputowany *Dupont* z powodu osłabio-

nego zdrowia złożył swoy urząd, utraca w nim Rzplta poczciwego republikanina. — Teatr *Louvois* na rozkaz Dyrektoryatu zamknięty został. Antreprenerka *Raucour* nie chciała się dać nakłonić, do używania na affiszach tytułu obywatelki i chciała koniecznie tragedyą *Athalia* bez naymnieyszey w niey odmiany okazywać, co przymusiło policyą do zamknięcia teatru. — Familia schwytanego ex-reprezentanta *Gilbert Desmolieres* zaniosła prozbe do Dyrektoryatu, ażeby nie na wyspe *Madagascar*, lecz do Szwaycaryi był deportowany.

Wielu tu mniema, że sessye ciała prawodawczego na czas nieiaki odłożone będą, poczytuiąc to za rzecz pożyteczną, gdyż rząd mogłby mocnym krokiem postępować, nie maiąc przeszkody w swoich czynnościach przez nowe proiekta i rezolucye. — Hrabia *Cabarrus*, ktory tu niedawno przybył, wkrotce do Hiszpanii powroci. — Poczta przesłała Kommissyi Inspektorow sali list z adressem następuiącym: „Do P. *Marmontel* bywszego członka Rady starszych, a teraz członka nowego zgromadzenia narodowego„ — Familia *Lajolais* będąca w zmowie z *Pichegru* względem kontr-rewolucyi, aresztowana została.

Zupełna tu spokoyność panuie. — Gdzie niegdzie odprawiaią się rewizye domow, lecz tych tylko na ktore podeyrzenie pada, iż w nich emigranci lub spiskowi na deportacyą skazani znayduią się. Woyskowi naysurowszą karność utrzymuią. — Wielka liczba wychodzi znowu nowych dziennikow, z ktorych wiele iest dawnych, tylko pod innemi tytułami.

Dyrektoryat W. wydał znowu odezwe do narodu z powodu ostatniego spisku. Zawiera w sobie nayprzod powtorzenie w pięknych wyrazach tego o czym iuż tylokrotnie namieniliśmy, a potym przestrogi dla narodu i maxymy moralności, z ktorych w krotkości następne umieszczamy

Obywatele!

Narod Francuzki złożył konstytucyą w depozyt nayprzod wierności ciała prawodawczego i władzy wykonawczey. Bezpieczeństwo i całość tego depozytu zagrożone były spiskiem roialistow sztucznie ułożonym. Dyrektoryat wykonawczy odkrył zdradę i winowaycow pochwytał: Ciało prawodawcze użyło środkow iakich okoliczności wymagały &c.

Krew przelaną nie była: mądrość kierowała siłą; sprawiedliwość narodowa spokoynością ludu iest zatwierdzona. Widocznie okazano światu, że rząd nic wzruszać, lecz wszystko do swych karbow przywrocić usiłował. Ciało prawodawcze i Dyrektoryat Wyk: dopełnili obowiązkow swoich.

Ale, że narod Francuzki powierzył zachowanie tey świętey konstytucyi pieczołowitości administratorow, sędziow, urzędnikow, oycow, żon i matek i przywiązaniu młodych obywateli, a w końcu dzielności i odwadze wszystkich Francuzow.

Administratorowie więc, sędziowie, oycowie, żony, matki, młodź i obywatelska, czy dopełniliście przysięgi? czy zachowaliście świętobliwie powierzony wam depozyt? otworzcie oczy Francuzi, i spoyrzyicie na przepaść w ktorą nieprzyiaciele wasi pograżyć was zamyślali. (Tu następuie opis zdradliwych zamiarow roialistow, ktorzy okrywszy się płaszczykiem republikanizmu potrafili wcisnąć się do urzędow, w ktorych nieustannie robili kabały, końcem przywrocenia dawnego rządu a gnębienia prawdziwych patryotow.)

Duch teraz republikancki panować u was będzie, ale go dobrze poznać musi-

cie. Powinien wszyſtkie wasze prywatne interessa w dobru publicznym skoncentrować. Interes powszechny ſkłada się z tego wszyſtkiego co ieſt sprawiedliwym, dobrym i przyiemnym dla ogolności.

W narodzie duchem tym przeiętego sprawiedliwość wszelkim związkom towarzyſtwa zawsze przewodniczy; nikt się nie odważy cudzego interessu obrażać; rowność obywatelſka pobudza ich do wzaiemnego się wspierania, a gdy między niemi iakowe zaydą zatargi, w tenczas sprawiedliwość nieprzedayna, ſtaie się siostrą pokoiu.

Naysłodsze i nayczystsze sentymenta natury; uszanowanie dla wieku; związki małżeńſkie; miłość oycowſka i synowſka szanowane publicznie, na łonie familiow panować powinny.

Wszyſtkie kunszta i umieiętności przynosząc hołd publiczny z cudotwornych swych dzieł, pomnażaią sławę Rzplitey, uwieczniaią rzeźbą i pędzlem bohatyrſkie czyny i do naśladowania onych zapalaią. Tryumf tych kunsztow nadewszyſtko w feſtynach narodowych okazuie się, gdzie braterſkie zgromadzenia, podnoszą duszę do nayszlachetniey szych uczuciow. &c.

Autorowie i pisarze godni są powszechnego szacunku w tenczas nayszczegulniey, gdy wytępiaiąc błędy i fanatyzm do utwierdzenia zbawiennemi maxymami szczęścia przykładaią się. —

Szkoły publiczne, w ktorych młodzież iak z obfitego źrzodła czerpaiąc morał i nauki potrzebne dla kształcenia cnotliwych obywateli pod dozorem urzędnikow Rzplitey, w szczegulnieyszym powinny bydź wzgledzie.

Emulacya czyli ubieganie się, aby cnotą i gorliwością w usłużeniu oyczyźnie celować, sprężyną ieſt Republikanow. Konſtytucya otwiera wszyſtkim drogę do honorow i urzędow, lecz cnota tylko, zasługi i talenta, maią prawo do publicznego urzędowania.

Narodzie Francuzki! iakże wielkim bydź miałeś i byłbyś iuż nim bez wątpienia, gdyby cię duch konſtytucyi wſkroś był przeiął, gdybyś potwarcom iey nie nadſtawiał ucha, ktorzy ci iarzmo i fanatyzm xięży gotowali.

Patrz iak byłeś oszukanym! Patrz czyli Rzplita ieſt pod panowaniem terroryzmu, Rzeplita tryumfuie teraz, a krew zdraycow nawet była oszczędzona. Nie, krew Rzeczypospolite nie utwierdza. Dla ich ufundowania praw tylko potrzeba.

Konſtytucya powinna bydź prawidłem twoich obyczaiow i ſkazowką pożycia twego. Nauczay dzieci twoie deklaracyi praw i obowiązkow obywatela.

Porzuć dawne twe nałogi; używay Kalendarza narodowego tak porządnego i wygodnego i ktory ci okazuie, iż słońce dnia tego bieg swoy rozpoczyna, w ktorym Rzplita ſtanęła.

Dzień prawem oznaczony niech będzie dniem twego odpoczynku, w tym dniu niech cię zaymuią niewinne zabawy towarzyſtwa, czytanie praw i feſtyny obywatelſkie.

Każdy zwyczay rażący twe uſtawy, niech będzie zniesiony.

Nayszlachetnieysze i naymilsze dla ciebie niech będzie imie obywatela.

Duch narodowy niech cię do nayważszych przeznaczeń podnosi.

Niech guſt bez przysady i ochędoſtwo w ubiorach twych znayduie się. Niech młodzież unika w stroiach wytworności i affektacyi. Niech płeć piękna ſkromnością się pokrywa i niech się z narodowych rękodzieł przyozdabia.

Chroń się zbytkow wszelkiego rodzaiu, są one podłych nikczemnikow roskoszą. Umiarkowanie iest cnotą rządnych narodow.

Bądź ludzkim i lituiącym się. Ołtarz miłosierdzia w sercu tylko cnotliwego człowieka znayduie się.

Pamiętay co twoy *Montesquieu* napisał : „że cnota iest zasadą Rzplit. „

Narodzie Francuzki ! uważay z tąd czego twoia konftytucya od ciebie wymaga. — Bądź cnotliwy, kochay twoią konftytucyą, twoy rząd, twoią oyczyznę a nic twoiey chwale i szczęściu nie wyrowna. — Bądź tyle przywiązany do twego rządu, ile naywyższe władze są z sobą w iedności.

Niech ci to za wielki przykład służy. Konspiratorowie porożnili te władze i tym sposobem ledwo Rzpltę nie obalili. Już teraz nie masz spiskowych, ani w Dyrektoryacie, ani w obydwoch radach. Rady i Dyrektoryat wspolnie i zgodnie pracuią nad utwierdzeniem Rzpltey.

Niech żyie Rzplita !

(podpisano) *Lareveillere Lepaux* Prezyd-Dyrek: *Lagarde* Sekr: Gen:

Z Bruxelli 16 Września.

Wyroki Dyrektoryatu i rozkaz ścisłego praw wykonywania, są bez żadnego względu dopełniane. Wszyscy officyaliści wykonali przysięgę republikancką, Kościoły ktorych słudzy są nieposłusznemi, pozamykano, żaden Xiądz niemoże się publicznie w sukni swoiego ftanu okazać. — Emigranci Francuzcy ktorzy dawniey z Niemiec przybyli gromadami teraz uchodzą, więcey ich jak 400 osob z naszego miasta wyszło. Minifter policyi nietylko żądał lifty emigrantow, ktorym powrocić Adminiftracya naszego departamentu pozwoliła, ale i wyszczegolnienia przyczyn, ktore do takowego kroku były powodem. Klasztory, Kapituły, i wszyftkie fundacye ; te nawet ktore oświeceniu publicznemu są poświęcone, zniesione bydź maią. Do *Lowanium* przybyli iuż kommissarze dla spisania inwentarza dobr tamteyszey akademii. Nauczyciele młodzieży, ftrzegący chorych po szpitalach doftawać będą pensyą z obowiązkiem dopełnienia tak iako dawniey swych powinności, świeckich iednak sukni maią używać. Kto do tego ftosować się nie będzie połowe pensyi utraci. — Wszędzie zbieraią się zgromadzenia ludu pod nazwiſkiem „Koł Konftytucyinych. „— Traktowanie w *Lille* o pokoy wkrotce się zapewne w decyduiącym sposobie ukończy, gdyż nowi Pełnomocnicy Rzpltey Francuzkiey OO. *Treilhard* i *Bonnier* maią zlecenie dopominać się oddania wszyftkich zdobyczy w ciągu tey woyny przez Anglią zrobionych, lub zerwania negocyacyi.

Z Udine 10 Września. (*z Dziennika Frankfortſkiego.*)

Wczoray między Pełnomocnikami Auftryackiemi i Francuzkiemi odprawiła się tu dziesiąta konferencya. Dziś sessye są zawieszone, a jutro znowu się rozpoczną. Jak daleko negocyacye zaszły niewiadomo.

Do rozmaitych korpusow woyſk Francuzkich wyszły rozkazy, ażeby do *Ferrary* odesłały chorych, oraz bagaże i kobiety. Cała armia ma być w pogotowiu do marszu na dzień 23 t. m. Zbieraią także iuż rzeczy potrzebne do obozowego lazaretu. Wyszedł tu rozkaz, aby przyftawiono 2,000 łokci płotna na bandaże, 100 miar octu, tyleż kamfory i 400 funtow szarpii. Fortyfikacye twierdzy *Palma* są kończone. Mieszkańcy wiosek

poblifkich użyci są do tych robot. Wszyftkie podwody wzięto w rekwizycyą. Nowe woyfka do okolic naszych ściągaią. Pomimo tych woiennych przygotowań, wielu iednak rozumie, że pokoy wkrotce podpisany będzie.

Z Mediolanu 11. Września.

Wczoray biegł tędy nadzwyczayny kuryer z *Paryża* do *Udine* z wiadomością o zaszłych tam dnia 4 t. m. odmianach. Wielkim ieft podobieńftwem, że *Buonaparte* wiedział iuż o tym, co naftąpić miało. Wodz ten, pomimo nadwerężonego zdrowia, ciągle z naywiększą pilnością poświęca się pracy. Od czasu znaydowania się w *Passeriano*, codziennie prawie wysyła kuryera do *Paryża*. Depesze iego ściągaią się zapewne do negocyacyi o pokoy. Miewa także częfte konferencye z miniftrem Weneckim *Bataglia* i Ob: *Dandolo*.

Wczoray Kawaler *Borgese* minifter pełnomocny Krola Sardyńfkiego przy Rzpltey Cisalpińfkiey, miał publiczną audyencyą u naszego Wykonawczego Dyrektoryatu.

Lift z *Genui* pod datą 7. t. m. zawiera w sobie naftępne szczeguły.

„ Od dawna iuż ciche zaburzenie w wielu mieyscach naszey Rzpltey panowało. Rozgłoszono, iakoby nowy akt konftytucyiny naruszał religią i tym podobne rozsiewano wieści dla zapalenia woyny domowey. Pogłofki takowe sprawiły fkutek żądany. Insurrekcya naypierwszy w *Bisagro* i *Polvecera* wybuchneła. Mieszkańcy *Fontanabona* uzbroieni, pociągneli do *Chiavari*, gdzie kommissarza Rzpltey uwięzili, władze konftytucyine znieśli, drzewo wolności obalili, w kilku mieyscach kommunikacyą z *Genuą* przecięli, i korrespondencyą rządu przeięli. Przez całą noc z 5tego na 6ty dzwoniono na gwałt w dwoch dolinach i insurgenci do krokow gwałtownych przyftąpili. Teyże nocy, rząd wsparty woyfkiem Francuzkim i patryotami pokonał i rozproszył insurgentow w *Albaso*. Z mieszkańcami zaś w *Polvecera* licznie zgromadzonemi i maiącemi w swey mocy kilka ważnych ftanowifk, rząd poftanowił poftąpić sobie przez śrzodki łagodne. Wysłał więc do nich dwoch z swoich członkow, dwie osoby z municypalności i Arcy Bifkupa dla nakłonienia ich do złożenia broni. Przyrzeczono im utrzymanie religii Katolickiey i generalną amneftyą. Insurgenci chcieli z początku przyiąć te kondycye, ale potym oświadczyli, iż żądaią, aby dawny porządek rzeczy był przywrocony i w tym celu wzmocnili swe ftanowifka. Rząd zatym przymuszony był, użyć przeciw nim całey swey siły i po długiey walce, w ktorey wiele krwi przelano, insurgenci pobici zupełnie i rozproszeni zoftali. Spokoyność teraz ieft przywrocona. Patryoci ciągle ftoią pod bronią. Wielu ex-szlachty aresztowano i przeciw wielu z nich oftrych śrzodkow użyć przedsięwzięto.

Z Wenecyi 13 Września.

Gen: *Berthier* szef sztabu generalnego armii Francuzkiey we Włoszech, znayduie się tu od dni sześciu. Zdaie się, iż rożne wielkiey wagi obiekta ma sobie powierzone. Wczoray przybyła tu żona Gen: *Buonaparte*. Wysłano na przeciw niey dwoch deputowanych. Mieszka w pałacu Ex-patryciusza *Moresta*. Wieczorem była na teatrze, gdzie ią w śrzod nayżywszych oklafkow przyięto. Dziś ex patryciusz *Pisani*, ktory w czasie naszey rewolucyi był w *Paryżu*, wspaniały dla niey dawał feftyn.

Zeszłey nocy Ob. *Franzini* Administrator Mantuańſki znaydował się na sessyi municypalności naszey i oświadczył chęć połączenia ludu *Mantui* z ludem Weneckim. Prezydent odpowiedział mu, iż to ieſt także życzeniem rządu Weneckiego.

Onegday batalion woyſka Francuzkiego z tąd ku *Chioggia* pociągnął.

Od granic Włoſkich 14 Września.

Przed rewolucyą Wenecyanie wcale nie mieli ducha woiennego, mieszkańcy Dalmacyi potykać się za nich musieli, teraz przeciwnie wszyſtko u nich militarność okazuie. Oprocz gwardyi narodowey, uformowano tam osobny oddział z samych młodzieńcow złożony, ktory woyſkiem nadziei narodowey ieſt nazwany. — Gen: *Buonaparte* dla zupełnego uzbroienia obywatelow 3,000 im ręczney broni darował. — Sessya iedna municypalności Weneckiey była bardzo burźliwa z powodu drukowanego liſtu iednego officera w ktorym rządcow teraznieyszych uzurpatorami nazwano, a bywszy szlachcic *Morosini* Generał inspektor woyſka przed rewolucyą, bardzo był chwalony. Municypalność na wniesienie Prezydenta uchwaliła, że dobra nieprzytomnego *Morosini* ſkonfiſkowane bydź maią, a portret iego w ubiorze patrycyuszow spalony. Co też uſkutecznionym zoſtało.

Bracia *Spinola* Posłowie Genueńscy w *Paryżu* i *Londynie*, i nadzwyczayny Poseł w *Paryżu Rivarola*, maią być za emigrantow od Rzpltey Liguryiſkiey ogłoszeni. Zatargi iey z Toſkanią ieszcze nie są ułożone. W. Xiąże dla obrony części swoiego kraiu, ktorą *Genua* che na powrot odzyſkać wysłał oddział dragonii, słychać nawet, że przyszło iuż do potyczki między woyſkami ſtron obydwoch.

Wszyscy cudzoziemcy będący w *Mediolanie*, muszą przed policyą oświadczyć zamiar swoiey bytności i sposob utrzymywania się okazać, a rzeczywiſtość swego podania świadectwem 2ch wiary godnych obywateli utwierdzić.

Niedawno zgorzało kilka domow w *Wenecyi*, i trzeba przyznać, że pożar byłby daleko znacznieyszą zrobił szkodę, gdyby czynność niezmordowana Generała Francuzkiego *Baraguai d'Hilliers* nie była nieszczęściu zapobiegła.

Z Sztokolmu 8. Września.

(Z gazety Hamburgſkiey.)

Powracaiąc nasz monarcha na ſtacyi pocztowey między *Histers* i *Dala*, spotkał się d. 1. t. m. z odwołanym Ambassadorem Rossyiſkim Baronem *Budberg*, ktory po krotkiey rozmowie pożegnawszy się z Krolem w dalszą udał się drogę.

Wczoray wydane zoſtało publicandum od Krola pod d. 4. z doniesieniem Narodowi o swoim przyszłym małżeńſtwie z Xiężniczką *Fryderyką Dorotą* Badeńſką, wychowaną w religii Luterſkiey i pochodzącą z linii Xiążęcey z domem *Wazow* spokrewnioney.

Z *Eisborg* odebraliśmy wiadomość, że okręt Francuzki uzbroiony zawinąwszy do iednego z naszych zachodnich portow od Eſkadry Angielſkiey z 2. Fregat i 1. Bryggi ſkładaiącey się zatopiony zoſtał. Kommendant fortecy przytrzymał Szefa Eſkadry Angielſkiey, na okręty embargo włożył, a ekwipaż Francuzki wziął pod swoią protekcyą, czekaiąc dalszych rozkazow od rządu, względem zgwałconego oczywiście prawa neutralności.

Słychać, że ſtany Państwa w krotce zgromadzone być maią. — Dziś sprawuiący interessa Rossyiſkie P. *Wasilief* był Krolowi prezentowany.

N^rum 79

DODATEK DO GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 3 PAŹDZIERNIKA R. 1797. WE WTOREK.

Z Wiednia 23. Września.

Cesarz Jmść dla edukacyi młodzieży szlacheckiey i formowania się sposobnych officyalistow przywrocił akademią rycerſką tak iako była za *Maryi Teressy*.

Gen: *Meerfeld* odebrawszy nowe inſtrukcye od tuteyszego gabinetu wyiechał znowu do *Udine*. — Ciągle w rowney niepewności ieſteśmy, czyli będzie pokoy lub woyna, gdyż Francuzi chcą iak słychać aieby Auſtrya nic nie miała we Włoszech, coby spokoyność Rzpltey Cisalpinſkiey w niebezpieczeńſtwo kiedykolwiek podać mogło.

Wiadomości z *Capo d'Iſtia* zawieraią, że Kommissarz nadworny Cesarſki Hrabia *Thurn* przypłynął do *Pirano*, a z tamtąd do *Rovigno*, potym zaś udał się do *Zara*, gdzie z wielką wspaniałością w pośrzod wyſtrzału z armat był przyimowany.

Od granic Auſtryi 23 Września.

Bywszy przy dworze Cesarſkim Poseł Genueńſki Hrabia *Balbi* odebrał zlecenie od swego rządu pod karą utraty dobr, ażeby z *Wiednia* wyiechał, dla tego że Cesarz nie chciał uznać Rzpltey *Liguryiſkiey* — i iuż to dopełnił. — Pospolite ruszenie Węgierſkie ukończyło swoie obozowanie, teraz roſtawione ieſt na kwaterach — liczba iego wynosi naywięcey 22,000 ludzi. — Miaſto *Wiedeń* wiele bardzo przez to pospolite ruszenie zyſkało w pieniądzach, tak przez doſtawianie sukna, płotna, broni iako i innych potrzeb. Dwie osoby z liczby dawnych ochotnikow Wiedeńſkich do woyſka oddano za sprzedanie medalow, ktoremi od Cesarza zaszczyceni zoſtali. — Woyſko nasze na granicy Włoch w znaczney ieſt liczbie, ſkłada się z 109 batalionow, 68 oddzielnych kompanii piechoty i 96. szwadronow iazdy, 43 Generałow przy nim znayduie się.

Z Paryża 15. Września.

„ Liſt G. *Moreau* do Dyrektoryatu W. z kwatery głowney w *Strazburgu* 24 Fructidor (10 Września) „

Obywatele Dyrektorowie! Dopiero d. 22. *Fructidor* bardzo poźno o 10 mil od *Strazburga* odebrałem wasz rozkaz udania się do *Paryża*. Potrzebowałem kilka godzin da przygotowania się do podroży, ubezpieczenia spokoyności armii i aresztowania kilku osob należących do spiſku odkrytego w korrespondencyi, ktorą wam sam przywiozę. Przyłączam odezwę, ktorą wydałem, ſkutkiem iey było przekonanie się wielu osob o spiſku. Przyznam się, że trudną było rzeczą wierzyć, ażeby człowiek, ktory tak wielkie przysługi kraiowi swemu uczynił i żadnego nie miał interessu zdradzać go, mogł się takiey niegodziwości dopuścić. Rozumiano, że byłem przyiacielem *Pichegru*, lecz iuż od dawna nie miałem dla niego szacunku. Przekonacie się, iżbym nay-

więcey był szkodował i że wszyſtkie proiekta zasadzały się na niepomyślności armii będącey pod moią kommendą. Jey odwagą Rzplta ocalona zoſtała.

(podpisano) *Moreau.*

(Wspomniana tu odezwa dawniey iuż umieszczona była w naszey gazecie.)

G. *Moreau* wczoray rano do *Paryża* przybył. — W niektorych dziennikach znaydowało się, że przeciw zdarzeniom 18. *Fructidor* proteſtacya od niektorych deputowanych była zaniesiona. Naſtępuiące szczegoły okazuią, że się to z prawdą nie zgadza. Pewna liczba deputowanych z rady ſtarszych zgromadziła się dnia tego u *Lafond - Ladebat*, a z Rady 500. u *André de la Lozere*, u tego znaydowało się do 80 reprezentantow. *Paſtoret* prezydował. Proponowane adres proteſtacyi do ludu Francuzkiego, na co iuż naſtąpiła zgoda, gdy doniesiono o przybyciu na ulice oddziału iazdy, otoczeniu pomieszkania Ob: *Lafond Ladebat* i zagarnieniu wszyſtkich deputowanych tam będących. Wypadało domyślać się, że policya uwiadomiona także o połączeniu się członkow Rady 500. śrzodkow przyzwoitych przeciw nim użyie, rozeszli się więc, nic decyduiącego nie przedsiewziąwszy.

Kommendantem *Strazburga* G. Dywizyi *Muller* mianowany ieſt od Dyrektoryatu, ktory posłał procz tego do armii *Renu* i *Mozelli* GG. Brygad *Poincot*, *Dutertre*, GG. Adiutantow *Collin*, *Macheret.* — *Thureau* G. Dywizyi poiechał do woyſka *Sambry* i *Mozy*. G. *Ernouff* zoſtał Dyrektorem generalnym ſkładow woiennych. Urząd ten pod innym przezwiſkiem był przez 4 lata pod zawiadywaniem negocyatora *Clarke*. — Zapewniaią (pisze gazeta Narodowa) że *Barthelemi* otrzymał, iż będzie do Szwaycaryi transportowany, a *Lafond Ladebat* do *Hamburga*, zkąd będzie mogł ułożyć zupełnie kupieckie swe interessa.

Mowią o wielkich odmianach, ktore w ſkładzie dyplomacyi we Francyi naſtąpić maią i słychać, że Ambassady w *Madrycie*, *Hadze* i *Bazylei* odmienione będą. — Pewną ieſt rzeczą, że G. nerał *Clarke* ieſt odwołany. — Brat *Ramela* kommendanta gwardyi ciała prawodawczego dowiedziawszy się, iż ma bydź transportowany, poſtanowił z nim dzielić los wygnania. — Na wczorayszey sessyi Rady 500 doniesiono iey, że rada ſtarszych traktat pokoiu z Portugalią zawarty potwierdziła. — Adminiſtracya departamentu *Vosges* (z ktorego nowy Dyrektor *Francois Neuschateau* ieſtrodem,) dowiedziawszy się o zaszłych zdarzeniach w *Paryżu*, natychmiaſt poſtanowiła aresztować wszyſtkie osoby bez paszportow iadące, tych nawet ktorzyby się Reprezentantami ludu mianowali, — Niektore dzienniki odwołuią teraz aresztowanie emigrantow w *Lugdunie*. — Miniſter sprawiedliwości otrzymał wiadomość z *Alençon* od kommissarza rządowego, że w *Sceez* chciano iuż uformować gwardyą narodową pod imieniem ſtrzelcow i grenadierow *Pichegru*, toż samo myślano zrobić w departamencie *Sarthe.* — Z tego widać iak daleko plan *Pichegru* rozciągał się. — Słychać, że Ob: *Letourneur* powrociwszy z *Lille* Miniſtrem sprawiedliwości będzie mianowany, lecz to potwierdzenia potrzebuie. Gen: *Badouville* iako należący do spiſku Gen: *Pichegru* aresztowany zoſtał.

Skazani reprezentanci na deportacyą wszelkie maią w podroży wygody, pisać im iednak nie wolno. Gen: *Dutertre* a-

resztować kazał w drodze do *Orleans* adiutanta swego za to, że z iednym z aresztowanych zdawał się bydź w poufałości.

Dyrektoryat drukować znowu kazał niektore papiery do odkrycia spisku ściągaiące się. — Druga deklaracya *Duverne Depresle* zawiera w treści: „ Agenci krolewscy nie znali należących do ich partyi członkow ciała prawodawczego. Tylko *Lemerer* i *Mersan* traktowali z niemi, reszta stronnikow składała się z osob do klubu *Clichy* wchodzących. Plan *Carnota* wylądowania w Irlandyi był podobno wydany od iednego z officyalistow kancellaryi woienney, lecz nie od Gen. *Clarke*. Anglia opłacała w niey dwie osoby, z ktorych iedna była w związkach bez pośrednich z Deputow: *Saladin*, a druga z Ministrem Policyi (*Cochon*.) Jedna z korrespondencyi o ktorey cokolwiek agenci krolewscy wiedzieli, była między Hrabią *Antraigues* i *Sourdat*. Wiadomości ktore pierwszy z rożnych stron odbierał zwykł był udzielać Xiążęciu *de la Vauguyon*, oprocz tego była bezpośrednia korrespondencyą z *Wenecyą* &c.

Między papierami, ktore przy *Duverne-Depresle*, *Brottier* i *Lavilleheurnois* iako też wprzody przy *Lemaitre* zabrano, znaydował się list *Ludwika XVIII.* do *Brottier*, z ktorego się okazuie, że korrespondencya między niemi przez Hrabiego *Antraigues* utrzymywała się. — Znaleziono także listę kandydatow na Ministrow *Ludwika XVIII.*, na ktorey, *Cochon*, *Barbe-Marbois*, *Simeon*, *Portalis*, *Vauvilliers* &c. wyrażeni byli. — N. 8 zawiera: „Krol się dowiedział z naywiększym ukontentowaniem, że agenci iego w *Paryżu* mocno się zatrudniaią śrzodkami połączenia z nim członkow ciała prawodawczego i teraznieyszych administracyi.„ &c.

Do tych papierow przyłączono wyiątki z korespondencyi *Lemaitre*, ktorą konwencya w 1795 drukować kazała, w niey między wielu rzeczami znayduie się: „ Wiem, że *Barthelemi* nie iest kontent, i do iednego z przyiacioł pisał w poufałości, że wszystko się źle skończy.„

Rada starszych odrzuciła uchwałę rady 500 wydaną przed zaszłemi odmianami, pozwalaiącą powrotu do Francyi Tulończykom, ktorzy w czasie opanowania tego portu przez Anglikow, Rzplte opuścili. — Administracya tuteysza centralna, ktora w teraznieyszych okolicznościach żadney nie podpadała odmianie, i z OOb. *Cousin*, *Breon* i *Limodin* składała się, bardzo iest baczna na wprowadzenie dobrych obyczaiow; wydała w tych dniach wyrok stosuiący się do tego zamiaru.

Na proiekt Gen: *Jourdan* rada 500 uchwaliła, że kommissya oddzielna ma się zatrudnić rewizyą praw względem pensyi dla obrońcow oyczyzny i ich krewnych. — Dyrektoryat przesłał poselstwo do rady 500 z wyrażeniem zdania swoięgo, ażeby emigranci wyratowani z niebezpieczeństwa utonienia przy *Calais*, nie byli do neutralnego kraiu przewiezieni stosownie do wyroku dawniey napisanego, lecz deportowani, gdyż z papierow ich okazało się, że dawniey z bronią w ręku przeciw oyczyznie walczyli. — Wydatki zwyczayne w 6 roku Rzpltey 616 millionow wynosić maią, między przychodami Kommissya skarbowa rachowała 10 millionow kontrybucyi w kraiach zagranicznych. — Dawna narodowa loterya przywrocona zostanie, a dla zapłacenia trzeciey części długu narodowego cały przychod z zapisywania w akta (De l'enrégistrement) iest przeznaczony.

List pisany z *Quito* pod d. 20 Lutego następuiące szczegóły o trzęsieniu ziemi w *Peru* donosi.

„Trzęsienie ziemi zacząwszy się d. 4 t. m. teraz ieszcze w kilku powiatach czuć się daie, i sprawiło naywiększe zniszczenia między *Luenca*, *Quito* i *Sante Fe*. Nie znayduiemy w dzieiach przykładu tak strasznego trzęsienia, i całkowitego wzburzenia, jak go 4 prowincye *Tacunga*, *Ambato*, *Riobamba* i *Alaosi*, tudzież części *Chimbo* i *Quito* doświadczyły. Zapewnia ią, że Wulkan *Macas* otworzywszy się w śrzodku i wiele bardzo wyrzucaiąc lawy, był przyczyną tak nadzwyczaynego trzęsienia. Z wywracaiącey się gory *Igualara* wypłynął potok lawy i ognia przez co *Capalpi*, *S. André*, *Guaono*, *Conbyes*, *Guanardo*, i wiele innych mieysc zostało zniszczonych. Gura *de la Moja* możnaby powiedzieć, że się przemieniła w wodę, ktora zatopiła *Pelile* i sławne mieysce *Ildefonsa*, gdzie więcey 1,000 osob zginęło. Gora *Cuero* zapadła się wraz z miastem tegoż nazwiska, tak, że śladu ich nie masz. Gora *Jatagny* zasypała *Madro*, otwieraiąc tak znaczną przepaść, że wszystko się zapadło, domy, kościoły &c. Dwie tylko osoby zostały przy życiu. Połowa gory *Cuesa* rozpadła się zasypuiąc swemi gruzami będące w bliskości miasto *Riobamba* i iego mieszkańcow. Kamień na kamieniu nie pozostał, wszystko iest w przestrachu i w zamięszaniu, ulice przemieniły się w rzeki, mieysca publiczne w przepaści, i wszystko iest ziemią pokryte. Ludzie, ktorzy się schronić mogli powiększey części pokaleczeni, zgromadzili się na płaszczyźnie *Casatampa*. Na dopełnienie nieszczęścia wielu z głodu umierać musi, bochenek chleba kosztuie 20 liwrow. — Dziś było tu zgromadzenie mieszkańcow dla zaradzenia nieszczęśliwym. — Oczekuiemy z niecierpliwością wiadomości z *Cuenca*, mamy doniesienie, że tam poruszenia ziemi czuć się ieszcze daią, okazały się tam nowe rzeki, iedna z nich płynie przy gorze *Mitanga*. — Okolice *Quito* i *Tacanga* wiele ucierpiały. Nie można ieszcze wiedzieć wiele ludzi w tym nieszczęśliwym zdarzeniu zginęło.

Imieniem Kommissyi Inspektorow sali Ob. *Cales* pod ł proiekt nowego ubioru dla reprezentantow ludu. Ma to być suknia narodowa niebieska z podszewką karmazynową, hawtowana złotem na kołnierzu i klapach, guziki złote, a na nich będzie waszka i rownowaga, szarfa troykolorowa, płaszcz iedwabny karmazynowy dla rady starszych, rożowy dla rady 500, tylko 4 cale ma być dłuższy od sukni. Kapelusz okrągły z piorami. &c.

Z Hagi 19. Września.

Od wczoray słychać tu, że 13 osob aresztowanych w *Paryżu* a między niemi bywszy Dyrektor *Barthelemi* i Gen: *Pichegru* do osad w Ameryce południowey przez Portugalią Francyi odstąpionych transportowani będą.

W części iedney woyska na flocie w *Texel* będącego, mała insurrekcya okazała się. Dwa bataliony do Indyow zachodnich były przeznaczone, gdy to Pułkownik oznaymił dwom kompaniom na iednym okręcie znayduiącym się, żołnierze osadziwszy bagnety na karabinach, szemrać zaczeli i oskarżać go w mocnych wyrazach iako autora takowego proiektu. Sprowadzono natychmiast batalion strzelcow z nabitą bronią, obydwom kampaniom rozkazano wysiąść na ląd, i Admirał *Vinter* 6ciu naykrnąbrnieyszych żołnierzy aresztować i bez dalszego proces-

su powiesić kazał: 2ch iuż poszło na szubienicę.

Kommissya zagraniczney korrespondencyi, przełożyła zgromadzeniu narodowemu, ażeby Poseł Francuzki Ob. *Noel* przyzwoicie uwiadomiony został o odrzuceniu konstytucyi z prożbą, ażeby to imieniem Rzpltey Batawow rządowi Francuzkiemu doniosł, dla przeszkodzenia fałszywym przełożeniom, iakoby Rzeplita Batawow przez odrzucenie konstytucyi, nie miała stałości i energii, ktorych od niey sprzymierzeńcy żądaćby mogli, co tymczasem wydrukować kazano.

List Obywatela Karola *Testi* Ministra intereressow zagranicznych Rzplitey Cisalpińskiey do Prezydenta naszey Konwencyi, drukowany iuż został. Znayduie się w nim uznanie naszey Rzeczypospolitey, przez narod Cisalpiński i wyrażenie chęci zawarcia z nami iak nayściśleyszych związkow.

Zawarty traktat zaczepny i odporny między Hiszpanią i Francyą, przyięty został i ratyfikowany od naszey Rzeplitey. Wszystkie trzy mocarstwa obowiązuią się użyć wspolnie wszelkich sił swoich przeciw Anglii — Składa się z 6ciu artykułow, te iednak wyiąwszy odmiany z natury rzeczy wynikaiące, zupełnie są zgodne z artykułami 2ch pierwszych narodow.

Z Konstantynopola 29 Sierpnia.

Porta Ottomańska na żądanie Ambassadora Rzplitey Francuzkiey wydała rozkaz do Gubernatorow w *Morei*, ażeby żadnych nie robili przeszkod w dostawieniu żywności wszelkiego gatunku do wysp *Korfu*, *S. Maure*, *Cefalonii* i *Zante* przez Francuzow zaiętych.

Znany *Rashild Effendi* obiął znowu rząd naywyższy departamentu interessow zagranicznych, ktory dobrowolnie w Sierpniu 1794 roku złożył. Minister ten ma bardzo wielką wziętość, gdyż Porta Ottomańska nie wiele ma osob tak iako on światłych.

Z Kolonii 15 Września.

Wielu utrzymuie, że wszystkie tu klasztory zniesione będą w powszechności wielu odmian spodziewamy się.

Z Frankfurtu 16 Września.

Zdarzenia Paryzkie doniesiono oddzielnie oddziałom woyska Francuzkiego w uroczystym sposobie. Gen: *Lefevre* kazał wprzody miasto *Wisbaden* illuminować, a dopiero potym uwiadomić o tym co się w *Paryżu* stało. — Gen: *Hoche* nie do *Wetzlar*, lecz do armii *Renu* i *Mozelli* poiechał, dla obięcia tymczasowey kommendy w niebytności Gen: *Moreau* i porobienia rożnych odmian. — Hrabstwo *Hachenburg* miało 300 żołnierzy Francuzkich zupełnie nowo umundurować, z powodu niedostatku sukna zgodziło się na zapłacenie za to summy 15,300 liwrow, zabrane także w przeszłym roku 7 milionow Francuzom, wrocone im teraz być muszą.

W ufortyfikowanym od Cesarskich mieście *Ulm* 9 koszar znayduie się, z tych 5 nowo zupełnie iest zbudowanych.

Z *Strazburga* donoszą, iż tam i w całym Departamencie niższego *Renu* ostatnie od ciała prawodawczego w *Paryżu* wydane prawa, spokoynie do skutku są przyprowadzane.

Z Szwabii 16 Września.

Roboty około fortyfikacyi *Ulm* z wielkim idą pośpiechem. Cesarscy dobrowolnie podeymuiącym się pracy 50 graycarow (100 gr: Pol:) na dzień płacą. Arcy Xiąże *Karol* ukończył rewią obozu przy *Villingen* stoiącego, z tamtąd przez

Tübingen, gdzie był od akademii uroczyście przyimowany i *Stuttgard* udał się do obozu rozłożonego przy *Ludwigsburg*, manewra trwać tam maią, aż do d. 20 potym Arcy-Xiąże do *Schwetzingen* powroci. Woyska nie będą ieszcze rozłożone na kwaterach lecz w obozach zostaną. — Spieszący dawniey do Francyi emigranci tak świeccy iako i duchowni, powracaią teraz wielkiemi gromadami w bardzo smutnym stanie szukaiąc schronienia przy korpusie Xiążecia *de Conde*. Można rachować, że w kilku dniach więcey ich iak 6000 przeszło przez *Bazyleą* do *Konstancyi*. W Szwaycaryi bawić się nie mogą. Przez *Bourglibre* (*Fort Louis*) nikt nie może do Francyi iechać, bez paszportu Posła Francuzkiego w Szwaycaryi Obyw: *Bacher* i kommendanta w *Huningen*. Papiery pierwszego z powodu, że był przyiacielem bywszego Dyrektora *Barthelemi* były przezierane od kommissarza przez Dyrektoryat mianowanego, że się iednak w nich nic nie znalazło, przeto Ob: *Bacher* na swoim urzędzie iest zostawiony. Twierdze *Strazburg*, *Landawe*, *Huningen* nowych mieć będą kommendantow z woyska Włoskiego. Kommissye woienne zatrudniaią się Przeyrzeniem ich stanu i magazynow. — Do armii Gen: *Moreau* kommissarze Dyrektoryatu przybyli.

Z Wetzlaru 20 Września.

Gen: *Hoche* umarł wczoray rano o godzinie w poł do piątey z choroby na inflamacyą piersi: — Dziś rano ciało iego było otworzone dla doyścia dokładnieyszego przyczyny iego śmierci, wieczorem ubrane w mundur generalski wystawione będzie na łożku paradnym; iutro po południu w powozie pogrzebowym ma być transportowane do *Neuwied*, a z tamtąd na mieysce do pochowania przeznaczone.

Gen: *Lefevre* przybył tu wczoray wieczorem i iako nayftarszy Generał dywizyi obiął tymczasową kommendę armii *Sambry* i *Mozy*.

Die 41. Ziehung der Königl: Preussisch: Süd-Preussischer Dritten Zahlen Lotterie. Zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungs-Schulen, und Armen-Anstalten, ist geschehen in Warschau in Gegenwart der Königl: General Lotterie Administrations Commissarien Montag den 2ten October 1797. früh um 9. Uhr. — Herausgezogene Nummern sind:

10. 21. 32. 86. 70.

Die 42 Ziehung ist Donnerstag den 12. October 1797. Früh um 9. Uhr. — Die Einsätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Dinstag den 10. October morgens, im Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 43. Ziehung bleibt auf den 23. October. In den Königl: Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl: Berliner Classen Lotterie zu haben.

41. Ciągnienie Krola J. Pruskiego Trzeciey Loteryi Liczbowey. Na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkoł, tudzież na wsparcie Szpitalow urządzone, działo się w Warszawie w przytomności Kommissarzow Generalney Administracyi Loteryi Krolewskiey w Poniedziałek d. 2. Październ: 1797. rano o godzinie 9. — Wyciągnione Numera są:

10. 21. 32. 86. 70.

42. Ciągnienie będzie we Czwartek 12. Październ: 1797. rano o godzinie 9tey. — Stawki u wszystkich Kollektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Wtorku d. 10. Październ: rano, a w Kantorze Generalnym w Warszawie aż do wieczora przed ciągnieniem przyiętemi będą.

43. Ciągnienie będzie d. 23. Październ: W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Losow na Krolewską Berlińską Loteryą Klassową.

Citatio Edictalis.

Fryderyk Wilhelm z Bożey łaski Krol Pruski etc: etc: Wam Anieli z Bogdańskich Krahnasowey, Exaktora Krahnasa Małżonce czyniemy wiadomo, iż Mąż wasz Gottfried Krahnas Exaktor w Stawiszynie, dla złośliwego opuszczenia iego i oddalenia się rozwodu żąda, i o zapozwanie was edyktalnie upraszał. Przychyliwszy się więc do żądania iego, niinieyszą Cytacyą publicznie w mieyscu przyzwoitym odbywania Sądow w Piotrkowie, Poznaniu, i Warszawie przy-

bitą zapozywamy was, abyście się w przeciągu 3ch miesięcy na terminie dnia 29 Listopada 1797 przed wyznaczonym Deputatem Auscul: Künzel, ktoremu instrukcya zlecona sprawy, osobiście, lub też przez ktoregokolwiek z tuteyszych adwokatow, iako to Kryminal Rata Skrzetwę, Grymm, Assystentz Rata Lukasa, Justiz-Kommissarza Mondro, Stok, Rozdeutczer nadgłosili, i temuż na okoliczności sprawy i podane przyczyny przez Męża dostatecznie odpowiedzieli, i co tylko do rozpoznania Sprawy wypadać będzie, o wszystkim uwiadomili. W przypadku zaś uchybienia, i zadosyć nieuczynienia niniejszym rozkazom, iż Rozwod zaocznie nastąpi, i przyczyny przez męża podane, za słuszne uznane będą, oczekiwać macie. Ta iest nasza wola; przy wyciśnieniu większey naszey pieczęci, i zwyczaynych podpisach. Dan w Piotrkowie dnia 23. Czerwca 1797. Krolewska Poł: Pruss Regencya. v. Meulen.

Nayiaśnieyszy Krol Jmć Pruski Pan nasz miłościwy, dzieła Hypoteki, na wzor uregulowanego w inszych iego Prowincyach, w bywszych Polskich, w roku 1796. pod Panowanie Jego doszłych Powiatach urządzenie postanowił. — Pewność i bezpieczeństwo własności i praw do dobr nieruchomych, przywrocenie i zatwierdzenie kredytu Obywatelskiego, są urządzenia tego zamiarem. — Wyszły pod dniem 12go Kwietuia 1797. Patent obeymie w sobie obszernieysze w tey mierze przepisy i warunki. — Mocą tegoż Patentu, wszyscy do dobr i gruntow w wspomnionych Powiatach położonych prawa do sukcessyi, hypoteki, lub insze iakie realne pretensye maiący, wezwani są do niezwłocznego odezwania się z niemi, naypoźniey do ostatniego Grudnia 1798. — Takowe odezwy względem bywszych Krakowskich Powiatow do Regencyi Piotrkowskiey, względem Powiatow Mazowieckich od lewego brzega Wisły leżących, oraz miasta Warszawy, do Regencyi Warszawskiey, względem wszystkich zaś inszych, przy prawym brzegu wisły sytuowanych Powiatow i gruntow, do Nowo-Wschodnio-Pruskich Regencyi w Białymstoku albo w Toruniu czynione bydź powinny. — Te odezwy mogą bydź ustnie, przez Plenipotentow albo na pismie zanoszone. Każda Regencya zgłaszaiącemu się do niey obszerną da rezolucyą i naukę. — Kto do ostatniego Grudnia 1798. weale nie odezwie się, nie utraci w prawdzie całego swego prawa, ale będzie muśiał na to przystać, co sędzia, ktoremu exystencya pretensyi iego była niewiadomą, w Księdze hypoteczney poźniey zapisze i postanowi. — To więc podaie się ninieyszym uwiadomieniem do powszechney wiadomości każdego, ktory może mieć iaki w tey mierze interess Patentu samego, zawieraiącego w sobie dokładnieysze przepisy, wszędzie w Południowych i Nowo-Wschodnich Prusach, tudzież w wszystkich Magistratach Rządowych i wyższych sądach każdey Prowincyi Krolewskiey dostać można. W Berlinie dnia 14 Kwietnia 1797. — Na wyraźny rozkaz Nayiaśnieyszego Pana. de Goldbeck.

Publicandum.

Gdy dotąd spostrzeżono: Jż mieszkańcy tuteysi, a osobliwie ci ktorzy staremi sukniami handluią, przy przedaży onych, przyzwoitą niezachowuią ostrożność, zatym następuiące się czyni urządzenie: Aby nikt bądź ktokolwiek Unter-officerowi lub prostemu Zołnierzowi, żadne suk
nie Mieyskie ani darował, ani pożyczał, ani też przedawał. — A gdyby kto naprzeciw temu zakazowi wykroczył, podług okoliczności przestępstwa przykładnie ukaranym zostanie, gdyby zaś o danie przez to pomocy do Dezercyi przekonanym był, Process mu podług Edyktu w tym razie wyszłego zrobiony będzie. Datt w Warszawie dnia 21. Września 1797. — J. K. Mci Pruskiey Gubernia i Dyrekcya Policyi. v. Wendelssen. v. Schimmelfennig.

Od podeyrzanego i zbiegłego podrożnego, podług wiadomości z Gallicyi będącego, we wsi Zerzni w Powiecie Warszawskim zostawiona para koni, na terminie 6. Octobris r. b. to iest w Piątek po południu o godzinie 3 przed urzędem Landratowskim niżey podpisanym w Pałacyku JP. Generała Byszewskiego na Końskim Targu pod Nrem 1064. publicznie plus offerenti za gotowe pieniądze sprzedane być maią, o czym Publiczność się uwiadomia.— w Warsz: d. 30 Septembris 1797.—Krolewski Pruss-Południowych Urząd Lantratowski Powiatu Warszawskiego. de Kahle.

Pocztamt Krolewski w Poznaniu w Liście Gończym pod datą 22. Sierpnia roku bieżącego wyznaczył temu w nadgrodę 50 Talarow, ktoryby rozboynika Poczty Pawła Magnuskiego złapał i o tym Publiczność w Poznańskich i Warszawskich Gazetach i intelligencyach uwiadomił. Gdy tymczasem Prześwietny Generalny Pocztamt Krolewski w Berlinie podług uwiadomienia die 8va Mensis et anni curr: na złapanie uszłego wyżey nadmienionego Pawła Magnuskiego nadgrodę tę do 100 Talarow powiększył; zaczym Publiczność uwiadoma się w wyżey wyrażony sposob, że temu, ktory uszłego rozboynika do Inkwizytoryatu Poznańskiego przystawi, wyżey wyznaczone 100 Talarow w nadgrodę zapłacone zostaną. Dnia 17 Septembris 1797. — Krolewsko-Pruski Inkwizytoryat Poznański.

Citatio Edictalis.

Von dem Justiz-Magistrat der Königl: Preuss: Haupt- und Residenz-Stadt Warschau	Przed Magistrat Sprawiedliwości Miasta J. K. Mci Głownego i Rezydencyonalnego War-

sind mittelst öffentlichen Aushangs, welches an gewöhnlicher Gerichtsstelle, sowohl hier, als im Lowicz und Thorn affigiret worden, alle und jede Gläubiger des hieselbst verstorbenen Hutfabrikanten Jean François Paulet, über dessen nachgelassenes Vermögen, wegen Unzulänglichkeit desselben, der Concurs eröfnet worden, zur Liquidation und Verification ihrer Ansprüche in termino den 19ten November a. c. Vormittags um 9 uhr, vor unserm Deputato Hern Justiz Rath Kausch, im Collegien-Hause am Neustädter Thor Nro 167. unter der Verwarnung vorgeladen, dass die Ausbleibenden mit ihren Forderungen an die Concurs Masse practudiret, und ihnen deshalb gegen die übrigen Gläubiger ein ewiges Stillschweigen auferlegt werden soll.

Uebrigens werden denen entfernt von hier wohnenden und andern Gläubigern, welche in termino per Mandatarium erscheinen wollen, in Ermangelung etwaniger Bekanntschaft, die hiesigen Justiz-Commissarien Herren Kohlheim und Rinke dazu vorgeschlagen. Warschau den 27ten Junii 1797. Königl: Preus: Justiz-Magistrat.

szawy, na mocy wydanego obwieszczenia, które w zwyczaynych mieyscach sądowych, tak tu iako tez w Łowiczu i Toruniu przybite zostały, zapozywaią się wszyscy Wierzyciele niegdy Jana Franciszka Pauleta Fabrykanta Kapeluszow, do ktorego maiątku z przyczyny nie wystarczaiącey Massy Konkurs otworzony został, iżby na terminie dnia 19. Listopada a. c. z rana o godzinie 9. przed Deputowanym naszym JPanem Kausch Radcą Magistratu Sprawiedliwości pretensye swoie likwidowali, i takowe weryfikowali, z ostrzeżeniem iż nie stawaiący z swemi pretensyami na zawsze upadną i wieczne im milczenie, względem innych kredytorow, nakazane zostanie.

W reszcie tym wierzycielom, ktorzyby w odległości zostawali, lub iakowey znaiomości nie mieli, a na terminie przez Plenipotenta stawić się chcieli, proponuią się Justiz-Kommissarze: JPP, Kohlheim i Rinke. W Warszawie dnia 27 Czerwca 1797. Krolewsko-Pruski Magistrat Sprawiedliwości.

Vor E. Gericht Königl: Preus: Haupt und Residenz Stadt Königsberg wird gemäs der daselbst und dem Justix Departement des Magistrats zu Tilse aushängendn Edictal Citation die Anna Catharina Schaarschmid desgleichen ichre unbekannte Erben, deren Leben und Aufenthalt unbekannt ist, hierduch öffentlich und dergestalt vorgeladen, das sie bis zu, oder in dem auf den 27 April 1798 vor mittage um 10 Uhr anstehenden Termino peremptorio schriftlich oder persönlich vor dem Deputato Herrn Stadt Justiz Rath Neumann auf dem Stadt gericht allhier, oder durch einen mit völliger Instruction und gesezlicher Vollmacht versehenen Gevollmächtigten, wozu ihnen in Ermangelung hiesiger Bekantschaft die Justiz Commissarien Brausewetter, Meier und Gesecus jun: in Vorschlag gebracht werden, melden und sich gehörig legitimiren. Im Unterlassungs fall hat die vorgedachte Verschollene zu gewärtigen, dass sie für verstorbene wird geachtet dagegen ihre sich nicht gemeldete Erben, dass die Herausgabe des Vermögens welches aus 1170 fl: 2 gr: besteht, an die gemeldete und legitimirte Erben erfolgen, und sie Vorgeladene, wenn sie auch nachhero zum Vorschein kommen und deren Erben nachweisen, dass sie erst nach der Erblasserin verstorben sind, dennoch weder den Richter in Ansprüche nehmen, noch die von Inhabern mi einem dritten gepflogene Handlungen, anfechten können, im übrigen aber denenselben ihre Rechte gegen besagte Inhabern in so weit selbige alsdenn das Vermögen noch unter sich haben, innerhalb Verjährungs frist vorbehalten bleiben solle. Königsberg den 2. May 1797.— Director Justiz Räthe und Assessores E. Gerichts Königl: Haupt und Residenz Stad Königsberg.

Avertissement.

Auf Martini c. werden in hiesigar Königl: Intendantur Fabianire, 23 Mahl und 4 Brettschneide Mühlen Pachtloss, zur anderweitigen Verpachtung auf 3 Jahr ist terminus licitationis auf den 18 und 19 Octobris c. angesezt, in welchem Pachtliebige sich allhier einfinden und zugewaertieen haben, dass unter dem zum Grunde gelegten Pachtbedingungen (welche in hiesiger Amts-Registratur zu aller zeit eingesehen werden können) dem meistbietenden mit vorbehalt der approbation Einer Königl: Hoch Löbl: Krieges und Domainen Kammer der Zuschlag geschehen wird. Fabianice den 12. Sept: 1797, — Königl: Süd-preus: Domainen-Amt allhier.

Alexander Drogomir Kulik Chor: Pow: Grabow: idąc przez Nowy Swiat i Wareckie w Wigilią Sgo Michała zgubił dokumenta swoie własne, Donacyi dwie na dobra Wsie Diadkiewicze i Łysin w latach 1788. i 1791. w Wodztwie Wołyńskim, a Grodzie Krzemienieckim poczynione kwitow dwa z summy 108,000 zł: Pol: za szacunek dobr tychże, Przywiley na dobra klucz Niekrasow w Czerniechowskim pod Sywerskiem w Moskwie od Naiaśn: Jana Kazimierza Krola Polskiego i Szwedzkiego, przodkom nadany, Manifest w aktach konfederackich Warszawskich uczyniony, że nikomu do zadnych spraw niedawał Plenipotencyi i nieda. Ktoby znalazł te Dokumenta niech odda pod obowiązkiem sumnienia do X. Kaznodziei XX. Dominikanow Obserwantow Warszawskich na Nowym Swiecie, a odbierze nadgrodę.